

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

egjelen minden szerdán és szombaton este.
Készírókat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

TANULSÁGOK.

A harmadfél hónapos háboru legelőbb a háboruról való fogalmainkat korrigálta meg. Más színben mutatja azt, amiben elpuhult korunk csak a borzalmakat látta azelőtt. Azóta megláttuk a háboru-nagy érzéseket teremtő, osztályokat, pártokat, nemzeteket összerasztó erejét. Azelőtt csak a háboru kegyetlenségéről tudtunk. Azóta láttuk a nemes önzetlenségnek, a szeretetnek, az önfeláldozásnak megható érzéseit, amelyeket kitörése támasztott. Azelőtt csak az ellentétet és gyűlöletet tudtuk, amit ékül ver a nemzetek közé, most tudjuk azt is, hogy testvéri érzést támaszt nemzetek és fajok közt, melyek egymás gyűlöletében születtek és nevelődtek.

Csakugyan a csudák idői ezek. Az a háboru, amely fölbeszterette e nemzedék alvó önértétét, férfiaságát, lelkesedését s egy anyagiás és kicsinyes generációt nagy tettekhe hevitett, olyan teremtő erőről tett bizonyosságot, amibe foghatót csak a napoleoni idők egy-egy fázisa mutat. Ez a háboru, a borzalmak és rettenetek ideje, a kegyetlen és embertelen háboru visszaadta az idealizmusba, a lelkesedésbe, az emberbe vetett hitet. Már-már ott voltunk, hogy hiszünk annak a szatirikus fotografianak, amely letagadja nagy történelmi korok nagy idealizmusát. Már-már ott voltunk, hogy egy ferde társadalomtudományok adunk igazat, amely egyéni- és osztály érdekekből magyarázza az egész világhistóriát. Hol vannak most e bölcsék? Látták-e a lelkesedést? Elhiszik-e már, hogy van idealizmus? Ugy-e, hogy élő erő még az a lelkesedés, amiről kimutatták, hogy ásatag lim-lom, atavisztikus visszaütés, elmúlt idők hulladék szemetje?

Ezeket már a háboru első heiteiben megtanultuk. Azóta sok más igazsága is nyilvánvalóvá lett a nemzeti életnek. Köztük a legnagyobb: hogy a háboru nem a seregek, hanem a nemzetek, nemcsak a nyers erők, hanem a szel-

lemi és erkölcsi erők próbája is. Egy nemzet egész kulturája, egész idealizmusa, egész tegyelme, egész szervezethege az, amiről itt tanúságot kell tenni. Hiába van meg az erős hadsereg s hiába van az teli hadi erényekkel, hogy ha maga a nemzet meg van romolva s rothadó nemzetnek, hogy lehesen ép a hadserege?

Érvényesül a nemzetek etikája is, nemcsak a tömegeké, melyeknek helyt kell állni, hanem a vezéreké is, akiknek vállán minden felelősség nyugszik.

Nem, ez nem a nyers erők próbája, ez sokkal több annál: ez istenítélet a nemzetekről.

Városi közgyűlés

Szerdán délután közgyűlés volt a városházán, amelyen a képviselőtestület tagjai csak igen gyér számban vettek részt. A tárgysorozaton is jórésben szürke, jelentéktelen ügyek szerepeltek, egyedül a szini szezon ügye keltett nagyobb érdeklődést.

A közgyűlés lefolyásáról alábbi tudósításunk számol be.

A főszámvevő nyugdíjaztatása.

Szóllósi Sándor főszámvevőt saját kérésére nyugdíjazta a képviselőtestület. Eszerint tehát megürösedik a főszámvevői állás, a melyre máris többen aspirálnak. A legkomolyabb jelölt Láncai Aladár, aki már hosszú idő óta önállóan vezeti a számvevői hivatalt kiváló szakértelemmel és ambícióval.

A város fája.

A jövő évi erdővágás kiharoználása tárgyában a képviselőtestület úgy határozott, hogy ezuttal épületfa nem fog kitermelteni, hanem az egész kivágásra kerülő famennyiség tűzifa gyanánt fog szolgálni. A hasábla árat ölenként 24 koronában, a gallya árat pedig ölenként 17 koronában állapította meg a képviselőtestület.

A szini szezon.

A színügyi bizottság tudvaleg azt a csodálatos határozatot hozta, hogy a szini szezon ez

évben is megtartassék és pedig november hó 1-től kezdődőleg.

A képviselőtestület egyhangulag elutasította ezt az abszurd határozatot és a színjátszási engedélyt megtagadta. A polgármester egyedül kardoskodott a szezon megtartása mellett, de szelencsére eredménytelenül.

A képviselőtestület igen bölcsen szembehelezkedett a polgármester akaratoskodásával.

Nemrégiben kifejtettük, hogy miért tartjuk és miért tartja velünk együtt a város egész közönsége helytelennek a szini szezon megtartását. Jövő számunkban még egyszer — és remélhetőleg utoljára — fogunk ezzel az ügygel foglalkozni és kifejteni azokat a rendkívül nyomós indokokat, amelyeknél fogva a város minden józanul gondolkozó polgára perhorreszkálja még a gondolatát is annak, hogy nálunk az idén a szini évad megtartassék.

Próbb ügyek

letárgyalása után véget ért a közgyűlés.

Siessünk

a hósapkákkal! A főispán felhívása.

A hideg idők immár beálltak, s még mindig nagy a hiány hósapkában és érmelegítőben. Ezzel kapcsolatban a főispán a következő értesíti a közönséget:

Tudatom a közönséggel, hogy a harctéren küzdő vitéz katonáink részére köntendő hásapka és érmelegítőhöz szükséges fonalak megérkeztek.

Aki ilyen fonalat venni óhajt az sziveskedjék a főispáni titkári hivatalhoz fordulni, ahol is a fonalak dőleött 9—12 óráig és d. u. 4—6 óráig fognak kiszolgáltatni.

A fonal ára kilogrammonként 7 korona,

Nagy hiány van a hósapkában és érmelegítőben, miért is felkérem a közönséget, hogy ezt a két meleg ruhaneműt a legnagyobb számmal készítse és legkésőbb november hó 13 ig a Hadsé-

gélyöz Hivatalnak (IV. Váci utca 38) közvetlen küldje be.

Egyben figyelemztem a közönséget, hogy mindazok a tárgyak, amelyeket nem a Hadségélyöz Hivatalba szolgáltatnak be, hanem közvetlenül a harctérre küldenek, gyakran technikai akadályok folytán nem érkeznek helyükre, miért is felkérem közönséget, hogy a harctérre való közvetlen küldést a lehetőségig megelőzze.

A Hadségélyöz Hivatalhoz küldendő csomagok portómentesek azonban a csomagon megjelölendő, hogy a katonaság részére készített meleg ruhadarabokat tartalmaznak.

Saujhely 1914. okt. 15.

Meczner Gyula
főispán.

A kárpáti sírok.

Ungban, Beregben, a Kárpátok alatt sírokát ásnak, fekete mély ágyakat vetnek a cár szegény ide tévedt nyolc tizezer oseiódjének.

Szegény bolond muszkák, vajon ki gondolta közületek, hogy mielőtt leesne a hó messzi mezőiteken, titeket véres csókjával a halál itt altat el örökre a Kárpátok alatt s babonától rettegő szegény paraszt testetek az idegen magyar föld ringató karjában pihenni ki az atyuska kanoczkás világának fáradsalmait,

Ne féljetek, a magyar föld békességgel befogadja ölebe a holtat, csak az ellene törő elevent veti ki hátéról. Amíg a cár fegyverével jöttetek testvérsorsu magyar parasztokat, szegény hozzátok hasonló földuró embereket fenyegetve puszkaitok halálos magával, addig elleneségek voltatok és akik látták közületek a ti halálotokat s eljutottak haza túl a hegyeken, majd elmondhatják az atyuska hatalmas tisztjeinek, hogy itt a hegyek aján másképen beszélnek a magyar fegyverek és ágyuk s itt, egyszerre csak nyolcezerenkint állanak örök háptákban a cár szegény muszkjai s fektüznék le véres rózsával a szívük fölött, a magyar hegyek alatt, hogy nyolcezer idegen szív porlik el

POLENAI GYÓGYVIZ!

Természetes égvényes savanyuviz-forrás. Különleges szer gycmorhaj és köszvény ellen. Kitűnő ízű, igen üdítő ásványviz. Tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer. Borral vegyítve a legjobb fröccs.

K A P H A T Ó M I N D E N Ő T T.

Lapunk mai száma 2 oldal.

Kárpátok alatt, hirdetve, hogy aki át lép fegyverrel a Kárpátokon, azt az ungi-beregi sírok várják.

Assátok, ássátok magyarok, jó mélyre, puhára a kárpáti sírokat s nyolcozer musska fölé ássátok jó magas ormat, hogy századok multán is hirdesse a sir a vakmerők sorsát.

HIREK.

A Visztula partján . . .

A Visztula partján a hajnal dereng,
Véres dícső hajnal,
Beregben és Ungban magyar nótá
[oseng.]
Szél szárnyán száll a dal.

Erdő, hogy és róna dícsőséget sejt
Visszhang hozza a hirt,
S valahol egy anya örömkönyt ejt:
Fia levelet irt . . .

Króó József.

— Az elromlott automata. [Nemrégiben panaszos levelet közöltünk, amely szerint a vasúti állomáson van egy elromlott automata, amelybe a szegény katonák hiába dobják be filléreiket, nemcsak hogy semmi sem jön ki belőle, de még a pénzüket sem kapják vissza, míg az automata gazdája marokszámra szedi ki a pénzt belőle. Az automata kezelője, Baosisina János, most annak

küzlésére kér bennünket, hogy az automata nincs elromolva, hanem azért nem működik rendesen mert a katonák a bedobandó pénzdarab nagyságától és alakjától eltérő idegen pénzemetek dobálnak az automatába.

— Egészségtelen baromfiak eladása. Az ország több vidékén baromfi vásár lépett föl és vannak lelkiismeretlen emberek, akik a beteg állatokat lelik és forgalomba hozták. A falusi baromfikereskedők azután összevásárolják ezeket s a városok piacain értékesítik. Fölhívjuk erre a körülményre a rendőrség figyelmét és elvárjuk, hogy megfelelő intézkedésekkel az ebből származható bajoknak elejét is veszi.

— A kukoricaliszt megbecsülése. A legszükségesebb élelmiszer a liszt, amely a mindennapi kenyéret szolgálja, aggasztóan megdrágult. Tekintettel arra a körülményre, hogy az ország gabonatermelése a közepesen is jóval alul maradt s nyilvánvaló, hogy a behozatalra még egy kicsit várunk is kell, már most gondoskodnunk kell a liszt pótlásáról. Kukoricatermésünk bőséges. Amint az új kukorica az őrésre alkalmassá válik, a fogyasztó közönséget rá kell terelni a kukoricaliszt használatára. A buzaszétet kukoricaliszttal kell keverni s a kenyérsütéshez ily keverék hozandó forgalomba és pedig addig, amíg nem késő. Most a legnagyobb takarékosságra van szükség s mindenkinek különös érdeke, hogy óvatosan gazdálkodjék, nehogy meglepetések érhessenek bennünket.

nyékén jelentékeny veszteségeket okozva vissza vetettük. Keleten oroszoknak kelet Poroszország ellen nagy erővel megkísérelt előretörése meghiusultnak tekinthető. Lengyelországban osztrák magyar hadsereggel váltva harcoló csapataink támadása előrehalad. Csapataink mint egy nyolc hadtesttel Varsó alatt állanak. Oroszoknak Ivangorod varsói vonalán Visztulán át megkísérelt előtörését egész vonalán visszavertük, oroszoknak súlyos veszteségeket okoztunk.

Katonailag még ki nem képzett népfelkelők összeírása.

Budapest, október 15.

Budapesti Tudósító illetékes helyről közli a népfelkelőkről ezernyolcszáznyolcvanhat évi 20-ik törvénycikk szerint az első osztályú népfelkelők rendkívüli szükség esetén a hadseregnek és a honvédségnek kiegészítésére igénybe vehető a törvénynek e rendelkezésére támaszkodva. A magyar kormány az osztrák kormányval és közös hadügyminiszterrel egyetértőleg elhatározta, hogy az ezernyolcszázkilencven ezernyolcszázhatvennyolc évi születésű huszonnégy harminchat éves vissza és katonailag még ki nem képzett népfelkelésre kötelezettek, tehát a felhívott népfelkelés első osztályába tartozó b alsztályukat a következhető szükség esetére már most összeírják fegyveres szolgálatra való alkalmasságuk szempontjából megvizsgáltatják és ha a szükség kívánja katonai kiképzésre behívják és kiképzetés után a közöshadsereg és honvédség csapataihoz beosztják, az erre vonatkozó hirdetmény és kormányrendelet a legközelebbi napokban fog megjelenni.

Az említett népfelkelésre kötelezettek összeírásának okt. 29-én be kell fejezteni a népfelkelési bemutató szemlék pedig, amelyeknek célja annak megállapítása, hogy kik alkalmasak a népfelkelési fegyveres szolgálatra és kik nem alkalmasak nov. 16-tól dec. 31-ig fognak a közhírré teendő napon megtartatni, hogy a népfelkelési szolgálatra alkalmas — népfelkelők tényleges szolgálatra vagyis katonai kiképzetés céljából mely időpontban fognak behivatni, az későbbben fog tudtul adatni. Már most megjegyezzük, hogy a fiatalabb évfolyamokba tartozók behívása a későbbi évfolyambeli behívását megfogja előzni. Ez a koránnyitáskedés bizonyára egész országban közhelyeslésre fog találni mert alkalmas nyújt mindazoknak hazafiai kötelességük teljesítésére akik erre alkalmasak de akik eddig fegyveres szolgálatot nem teljesítettek.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Az orosz harctérről.

Offenzívánk sikerei.

Üldözzük az oroszokat.

Budapest, okt. 15.

Hivatalos jelentés kiadott ma délben, érkezett este nyolc órakor. Csapataink tegnap a Starasoli megerősített magaslatokat elfoglalták. Przemysl délkeleti arcvonaláig számos magaslat van birtokunkban. A vártól északra San mentén szintén harcolunk. Az ellenségnek Kárpátokon át való üldözésében Wiszkov és Skoleig jutottunk.

Az antwerpeni hadizsákmány.

Lefegyverezett belga és angol katonák.
Egyesült csapataink Varsó alatt.

Berlin, okt. 15.

A nagyvezérkar ma déli jelentése: Antwerpennél összesen négy ötezer foglyot ejtettünk. Terneusen konzul jelentése szerint mintegy huszezer belga katonai és kétezer angol menekült Holland területre, ahol lefegyverezték. Az antwerpeni hadizsákmány igen nagy, legalább ötezer ágyu, temérdek löszer, nyereg, egészségügyi anyag, gépkocsi, gőzmozdony, vasúti kocsi, négy millió kilogramm gabona, sok liszt és szén, tíz millió márka értékű réz és ezüsttárgyak, egy páncélvonat, több megrakott élelmészeti vonat, marharakomány, belga és angol hajókat már nem találtunk. Háború kitörésekor antwerpeni kikötőkben vesztegelt harmincnégy német gőzös egy kivételével meg van, gépeiket azonban használatatlanná tették. Antwerpen városa kevesett szenvedett, a lakosság nyugodtan viselkedik. A franciák támadásaikat Alberi városa kör-

Ajánljuk a t. építő, építész és műszerkereskedő urak szíves figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kőmentes

I. rendű darabos meszet.

mely kiadás voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésekre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Bankeyesület részvénytársaság
Zemplén-Sadamóczi mészt-és agyagipar
telepe Sátoraljaújhely,
Sürgönycim: Bankeyesület. Telefon 82.

LEGBIZTOSABB

a cs. és kir. kiz. szabadalmazott MALÁRTSIK-féle

patkányirtó pogácsa

patkányok, egerek, vakondok elpusztítására. Próbadoz 2 K. Házállatoknak nem ártalmas. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Malártsik György Sátoraljaújhely.